Täysistunto

Tiistai 17.11.2026 klo 14.03—22.06

28. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteistoimintalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 254/2026 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 14/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 28. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 14/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Tämän meille esittelee valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Satonen.

Keskustelu

21.17 **Arto Satonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on kyse yhteistoimintalain muuttamisesta. Hallituksen esityksessä on kaksi keskeistä kohtaa. Ensinnäkin henkilöstöhallintoedustusta koskevien säännösten soveltamisrajaa ehdotetaan laskettavan vähintään 100 työntekijää työllistäviin yrityksiin ja yhteisöihin, kun raja on nykyisin 150. Tämän muutoksen ansiosta hallintoedustusta koskevien säännösten piiriin arvioidaan tulevan hieman yli 600 uutta yritystä, joissa työskentelee yhteensä noin 100 000 työntekijää. Tällä hetkellä säännösten piirissä on noin 1 160 yritystä. Eli kyse on siitä, että merkittävästi laajennetaan työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa yritysten asioihin, koska noin 100 000 työntekijää pääsee edustajiensa välityksellä mukaan yrityksen päätöksentekoon.

Toinen olennainen muutos liittyy siihen, millä tavalla tämä hallintoedustus käytännössä järjestetään. Ehdotuksen mukaan hallintoedustus on lähtökohtaisesti toteutettava hallituksessa tai sellaisissa johtoryhmissä taikka niitä vastaavissa toimielimissä, jotka yhdessä kattavat työnantajan liiketoimintayksiköt ja joissa käsitellään tärkeitä työnantajan liiketoimintaa, taloutta ja henkilöstön asemaa koskevia kysymyksiä. Työnantaja ja henkilöstö voivat kuitenkin sopia hallintoedustuksen toteutustavasta toisin, jos henkilöstö sitä ehdottaa. Olennaista on nimenomaan se, että tämä tapahtuu henkilöstön ehdotuksen pohjalta. Nykyisin lähtökohtana on sopiminen, ja laissa säädetyt vaihtoehdot tulevat sovellettaviksi, jos sopimusta ei synny. Esityksen mukaan työsuojeluviranomainen voi myöntää hakemuksesta luvan poiketa henkilöstön hallintoedustuksen toteutustavasta. Sopiminen on kuitenkin ensisijainen keino poikkeusmahdollisuuksien käyttöön.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta katsoo, että ehdotettu muutos hallintoedustuksen järjestämistapaan vahvistaa hallintoedustuksen toteutumista. Valiokunta pitää perusteltuna, että hallintoedustus voidaan työnantajan harkinnan mukaan järjestää hallituksessa tai johtoryhmässä taikka niitä vastaavissa toimielimissä. Toimielinten toiminnassa on yrityskohtaisia eroja, ja myös toimielinten jäsenten vastuut ovat erilaisia. Olennaista tässä nimit-

täin on huomata se, että jos henkilöstön edustaja on yhtiön hallituksen jäsen, niin hänellä on myöskin se sama vastuu, joka muitakin hallituksen jäseniä koskee.

Olennaista on, että hallintoedustukseen laissa asetettujen laadullisten vaatimusten on täytyttävä kaikissa toteutustavoissa. Valiokunta korostaa, että toimielinten erilaisten kokoonpanojen luominen ei saa johtaa siihen, että hallintoedustuksen laadullinen vaatimus ei täyty, eikä kokoonpanoa koskevilla valinnoilla saa pyrkiä lain kiertämiseen.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana, ja tämä mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

21.21 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä auttaa niitä yrityksiä ja niissä yrityksissä olevaa henkilöstöä, jotka työskentelevät 100:n ja 150:n välillä, ja sinänsä on askel oikeaan suuntaan. Tässä tulee 100 000 työntekijää tämän edustuksen piiriin lisää, mutta tässä jää sanomatta se, että hallitus teki tässä jonkun aikaa sitten päätöksen, jossa yt-lain soveltamisrajaa nostettiin 20:stä 50:een ja samalla pudotettiin 200 000 yt-lain soveltamisen piiristä kokonaan pois, esimerkiksi yt-lain asioiden käsittelyistä. Se oli todella iso juttu, ja tämä on siihen kokonaisuuteen pieni paikkaus, jolla henkilöstön asemaan voidaan vaikuttaa.

Hallituksen kokouksissa henkilöstön edustaja antaa hallitukselle ja siihen toimielimeen, missä hän toimii, sellaista tietoa henkilöstön asioista ja näkökulmista, jonka on hyvä olla päätöksenteossa. Itselläni on kokemus esimerkiksi Tampereella henkilöstöedustuksesta, jossa raja on 25. Siellä yrityksissä toimitusjohtaja ja hallitusten puheenjohtajat kehuvat tätä ratkaisua, koska se nimenomaan auttaa yrityksen päätöksenteossa tältä osin. Siinä mielessä askel on oikeansuuntainen mutta ei samanlainen kuin Ruotsissa ja Tanskassa. Ruotsissa raja on 25, Norjassa 30 ja Tanskassa 35, niin että meillä on vielä aika pitkä matka niihin lukuihin. Siinä mielessä, kyllä, tämä on yksimielinen, koska askel on oikeaan suuntaan, vaikka se ei ole niin iso kuin me toivotaan.

Täällä oli myöskin lakiehdotus, joka aiemmin oli täällä käsittelyssä toisen lain yhteydessä ja jossa raja esitettiin 85:ksi. Mutta tämä on nytten tämänhetkinen tilanne, ja valiokunta oli tästä yksimielinen, koska se parantaa nykyistä tilannetta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

21.23 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Eli oikeaan suuntaan, mutta ei riittävästi. Näin on aika useasti kuultu tietysti tässä salissa, ja näinhän se voi joidenkin mielestä olla.

Tämän esityksen ytimessä on ajatus siitä, että yritykset menestyvät... — Hetkinen, kuuluuko tämä? — parhaiten silloin, kun tieto kulkee ja henkilöstö kokee olevansa mukana rakentamassa työpaikkansa tulevaisuutta. Siksi siinä halutaan laskea henkilöstön hallintoedustuksen soveltamisrajaa 150 työntekijästä 100 työntekijään. Tämä tarkoittaa Tilastokeskuksen tietojen perusteella, että noin 100 000 uutta työntekijää pääsee hallintoedustuksen piiriin ja saa aiempaa paremmat mahdollisuudet osallistua yrityksen liiketoimintaa, taloutta ja henkilöstön asemaa koskevien tärkeiden asioiden käsittelyyn.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että henkilöstön näkemyksiä kuullaan ja kuunnellaan siellä, missä päätöksiä valmistellaan ja tehdään. Pidän hyvänä sitä, että esityksessä ei

pakoteta kaikkiin yrityksiin yhtä mallia. Esityksessä henkilökunnan hallintoedustus olisi lähtökohtaisesti mukana hallituksessa tai johtoryhmässä, mutta samalla säilytetään mahdollisuus sopia työpaikalla myös toisenlaisesta ratkaisusta. Tämä yhdistää henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien vahvistamisen ja työpaikkojen erilaiset tarpeet. Se on tärkeää, koska tavoitteena ei ole lisätä tarpeetonta byrokratiaa vaan vahvistaa henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaa työpaikkaansa koskeviin tärkeisiin päätöksiin.

Arvoisa puhemies! Tutkimustiedon perusteella hallintoedustus voi parantaa tiedonkulkua, lisätä luottamusta työnantajan ja henkilöstön välillä sekä tukea työhyvinvointia. Vaikutukset eivät ehkä ole dramaattisia, mutta ne ovat myönteisiä. Yritykset tarvitsevat kilpailukykyä, mutta ne tarvitsevat myös sitoutunutta henkilöstöä ja toimivaa vuoropuhelua. Jos meillä on tällainen toimiva ja hyvä, tuottava tapa, miksi jättäisimme sen käyttämättä? Lopulta kyse on luottamuksesta. Kun henkilöstö saa tietoa, tulee kuulluksi ja pääsee osallistumaan päätöksentekoon, vahvistuu samalla myös yrityksen kyky uudistua ja menestyä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

21.26 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Totean vain sen, että tässä tuotiin alaspäin yksi osa henkilöstön edustusta, jolla vaikutetaan yrityksen sisäiseen toimintaan, mutta aiemmin oli tehty aivan päinvastainen päätös ja vielä tärkeämpien asioitten osalta, jotka yt-lain sisällössä ovat henkilöstön asemaan, työolosuhteisiin ja muihin vaikuttavia asioita. Siellä 200 000 ihmistä putosi pois yt-lain soveltamisen piiristä. Eli tämä paikkaa osan siitä, mutta ei todellakaan yhtään niitten ihmisten osalta, jotka siinä putosivat pois soveltamisen piiristä. Siinä mielessä nämä askeleet ovat olleet mittavia siellä toisessa suunnassa, ja tämä askel on pieni parannus siihen tilanteeseen työpaikoilla noin yleisesti ottaen.

Tärkeätä on, että henkilöstö osallistuu yhtiön sisäiseen kehittämiseen. Se on yhtiön voimavara, ja sitä pitää hyödyntää kaikilla tasoilla.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 254/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.